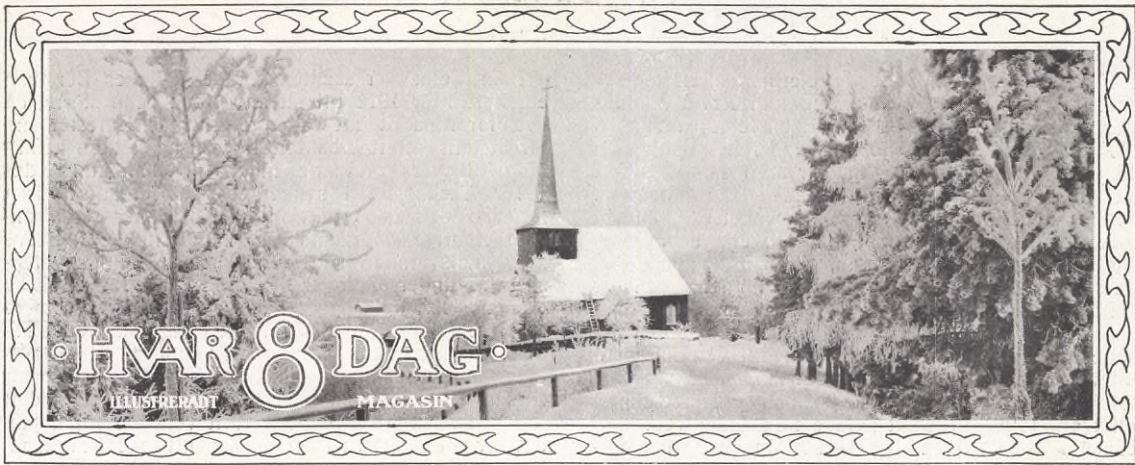

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SURA GAMLA KYRKA. — AMATÖRFOTO. J. LÖFBERG, KARLSTAD.

23:DJE ÅRG.

DEN 5 FEBRUARI 1922.

N:O 19.

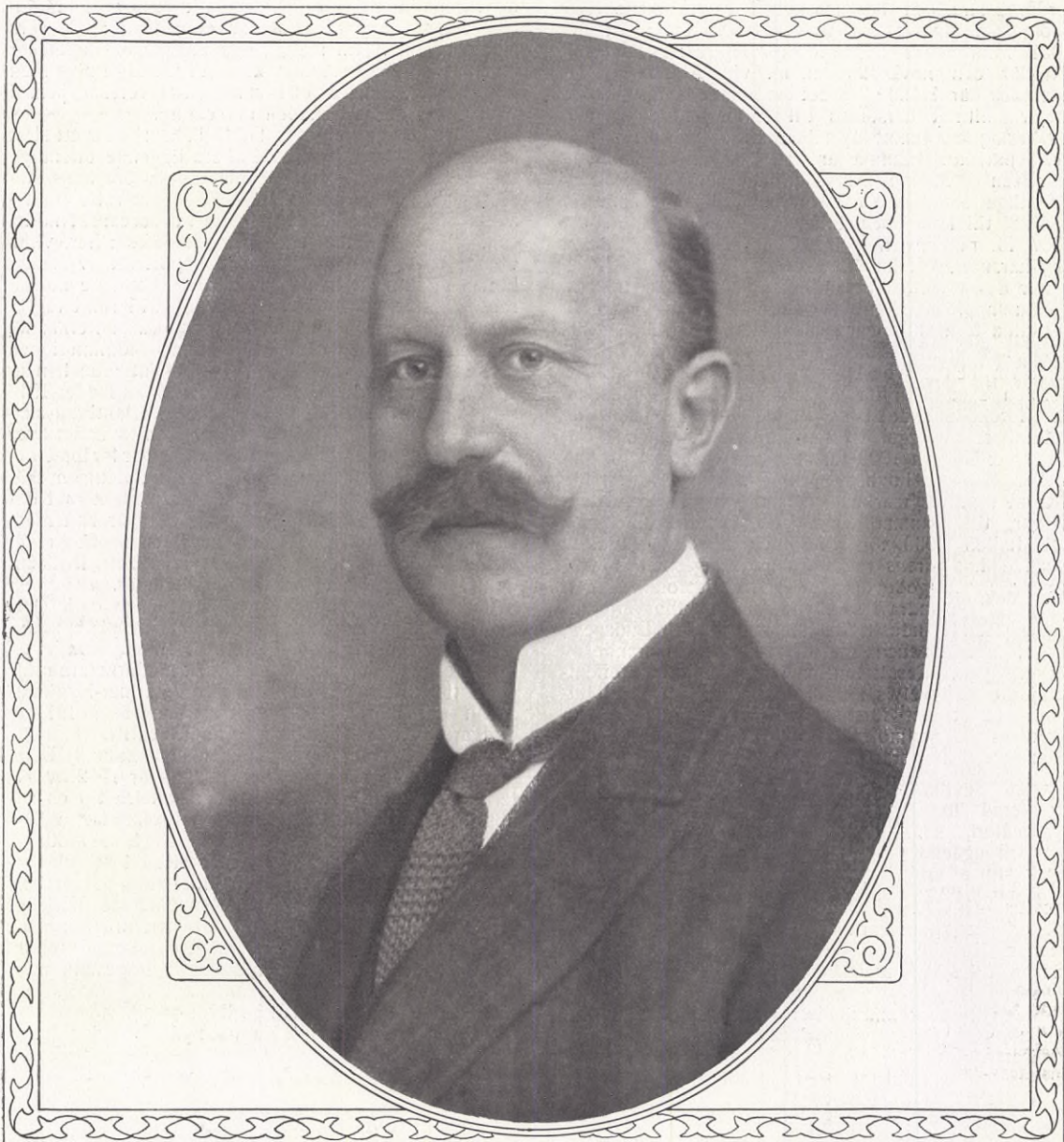

Foto. Jäger, Stilm.

Kirche. Aug. Sjöbergs Anstaltsfot., Öbg.

Ludvig M. Bergman

Föreståndaren för statens veterinärbakteriologiska anstalt, professoren, medicine doktor Arvid Mathias Bergman i Stockholm fyllde nyligen femtio år.

Arvid Mathias Bergman är född i Linköping den 15 januari 1872 samt son till garvaren därstädes Carl Bergman och hans maka Mathilda Adelaide Petersson. Efter att år 1890 ha avlagt mogenhetsexamen vid födelsestadens högre allmänna läroverk begav han sig som student till Uppsala, där han ägnade sig åt de matematiskt-naturvetenskapliga ämnena och år 1893 avlade filosofie kandidatexamen. Efter att någon tid ha fortsatt sina zoologiska studier för filosofie licentiatexamen övergick han till veterinärinstitutet, där han tjänstgjorde som amanuens vid anatomiska avdelningen 1894—96 och vid medicinska kliniken 1896—97 samt avlade fullständig veterinärexamen 1898. Åren 1897—1900 innehade han förordnande som prosektor vid veterinärinstitutet och 1898—1901 som adjunkt därstädes. Under tiden bedrev han ytterligare zoologiska studier vid Kristineberg sommaren 1898 och 1900. År 1901 följde han vid Alnarps lantbruksinstitut föreläsningar i speciell jordbrukslära och boskapsskötsel samt idkade 1902 geologiska studier vid universitetet i Lund. Redan 1901 förordnades han att vara lärare i hästskötsel, exteriör och hovbeslag m. m. vid Alnarp och utnämndes därpå 1904 vid det ombildade lantbruks- och mejeriinstitutet därstädes till lektor i hippologi och hovbeslagslära samt husdjurens anatomi, fysiologi och sjukvård. Samma år kallades han av slakthusstyrelsen i Malmö till veterinärdirektör vid stadens offentliga slakthus och förordnades följande år av k. behörde till förste besiktningsveterinär därstädes. År 1907 förordnades han jämval till exportbesiktnings- och karantärsveterinär därstädes.

För dessa viktiga befattningar i vårt lands främsta kreatursuppfödande provins hade Bergman skaffat sig särskilda förutsättningar genom flera utländska studieresor såsom till Tyskland 1901 för studier i hovbeslagslära och hovbeslagskonst, till Syd-Ungern och Serbien samma år för att inhämta kännedom om en där förekommande boskapsjukdom, förorsakad av kolumbaczermyggor, till Danmark, Tyskland och Österrike-Ungern 1902 för studier i bakteriologi, stuterikunskap och hovbeslag, till Tyskland 1904 för studier av slakthus marknadsplatser och göddjursutställningar, till Danmark, Tyskland, Österrike, Schweiz och Italien 1906 för att studera försöksverksamhet rörande husdjurens rationella utfodring samt anläggningar för tillgodogörande av avfallsprodukter från slakthus och andra i samband med slakthusverksamheten stående industriella företag samt till Budapest, Wien, Dresden och Berlin 1907 för studierande av mjölkhygien. Resultaten av dessa studieresor offentliggjorde han delvis i tryck, varjämte han på ett utomordentligt sätt förstod att tillgodogöra sig dem praktiskt vid Malmö slakthus, varom och talrika publikationer i fackpressen och annorstädes bära vittne. Lärobokslitteraturen riktade han år 1905 med sin Hovbeslagslära. Särskild uppmärksamhet ägnade han dessa år åt bekämpandet av svinsjukan och råttplagan. År 1908 tjänstgjorde han som sakkunnigt biträde i jordbruksdepartementet för avgivande av förslag till ordnande av Sveriges export och import av kreatur och kött och hade samma år i uppdrag att i Västerbottens lappmarker verkställa undersökning angående klövsjukan bland renar och meddela anvisningar till sjukdomens bekämpande. År 1909 framlade han ett mycket uppmärksammat förslag till ordnande genom kommunalisering av mjölkhandeln i Malmö, ett förslag som dock hittills icke kunnat realiseras.

Från detta verksamhetsområde kallades Bergman em lertid år 1911 till ett annat och ännu större, då han förordnades att vara professor och föreståndare för Statens veterinärbakteriologiska anstalt, en befattning, till vars ordinarie innehavare han utnämndes 1916. Tack vare i synnerhet hans organisatoriska förmåga och hans outtröttliga energi har denna anstalt numera anordnats på ett fullt modernt, tidens krav motsvarande sätt. Talrika och viktiga vetenskapliga undersökningar ha också där utförts dels av honom själv, dels under hans ledning av hans medhjälpare, varom de från anstalten utsända meddelandena nogsamtt bära vittne. Att vi nu stå så väl rustade som fallet är att möta inträffande epizootier är till mycket väsentlig del hans förtjänst. Samtidigt har han även på annat sätt varit verksam för höjandet av den veterinärhygieniska nivån i vårt land. Särskilt har han som naturligt är ägnat sitt intresse åt åstadkommandet av en förbättrad mjölkkontroll och gjort ett f'ertal viktiga inlägg i den pågående diskussionen därom. Anmärkningsvärd är den uppmärksamhet han ägnat smittsjukdomarna även bland de vilda djuren, vare sig det gällt de skånska rådjuren eller lappmarkens renar eller fiskarne i våra sjöar och hav. En mängd nya utländska studieresor ha gjort, att han ständigt kunnat hålla sig i nivå med den bakteriologiska och serologiska vetenskapens i våra dagar oerhört snabba utveckling.

Samtidigt har Bergman tagits i anspråk för ett stort antal vid sidan av hans ämbete liggande offentliga uppdrag. I detta avseende må erinras om hans studieresa till Argentina 1913—14, vilken satte frukt i avhandlingen "Studier över fruset transoceanskt kött", som blivit grundläggande för de föreskrifter, vilka utfärdats för möjliggörande av import hit av sådant kött. Vidare var han svenskt ombud vid de norska renbetesförsöken i Tromsö amt år 1915 samt togs i stor utsträckning i anspråk för kristidsanstalterna, bl. a. som ledamot av lagerhusbyggnadskommissionen och statens fryshusstyrelse; i båda inträdde han år 1917. En resa till centralmakternas olika länder 1916 satte honom i tillfälle att följande år i lantbruksakademins handlingar lämna en intressant översikt över husdjurens krigsfarscter och över åtgärder mot desamma. År 1921 tillkallades han till Polen som sakkunnig för anordnande av en hjälpkaktion mot där utbruten boskapspest. Sedan år 1918 är han medlem av det veterinärmedicinska vetenskapliga rådet vid arméförvaltningens sjukhusstyrelse som föreståndare för specialfacket infektionssjukdomar.

Utrymmet tillåter icke ett vidare ingående på Bergmans omfattande veterinära och vetenskapliga skriftställarskap än som redan skett. Här må blott ytterligare erinras därom, att han varit medarbetare i den tyska tidskriften "Fortschritte der Veterinär-Hygiene" sedan dess början 1903 samt att han sedan 1911 är utgivare av Skandinavisk veterinärtidskrift.

Bland de många utmärkelser, som kommit Bergman till del, må antecknas, att han år 1912 av veterinärhögskolan i Berlin erbjöds kallelse till en nyupprättad professor för "Nahrungsmittelkunde", vilken kallelse han emellertid icke ansåg sig böra mottaga, att han år 1913 valdes till ledamot av lantbruksakademien samt att han år 1918 vid Lunds universitets jubelfest av medicinska fakulteten därstädes kallades till medicine hedersdoktor. Av honom anordnade vetenskapliga utställningar särskilt vid lantbruksmötet i Norrköping 1906, vid den stora hygienutställningen i Dresden 1911 samt vid skandinaviska fiskerietställningen i Köpenhamn 1912 tillvunno sig stort erkännande och inbragte honom både silver- och guldmedaljer.

Vignetten å första sidan visar den gamla Sura kyrka, vilken kvarstår, ehuru 1890 ersatt med en ny kyrka. Det vackra gamla templet anses vara uppfört omkr. år 1600.

Påven Benedikt XV:s lit de parade i den mäktiga Peterskatedralen har under sist förflutna veckan utgjort Roms förnämsta skådespel. Överflyttningen från Vatikanen ägde rum under sedvanligt högtidligt ceremoniel, i närvaro av kardinaler, präster och den diplomatiska kåren. Å en i dömen uppställd, med guldstickad svart sammet överklädd katafalk, omgiven av 18 ljus, vilade den döde, iklädd vit klädnad med gul mitra. Oändliga tåg av sörjande människomassor defilerade under tystnad förbi båren. I anledning av dödsfallet ha högtidliga mässor hållits inom hela den katolska kristenheten. Gravsättningen torde enligt påvens egen uttalade önskan komma att ske i Peterskyrkans krypta, vid sidan av Leo XIII och Pius X.

Påvens sista stunder präglades av själsnärvaro och frid. Natten till dödsdagen biktade sig hans helighet för jesuitbiskopen Basilio, som avslutade ceremonien med ett "absolvo te"! Här efter vidtog major domus bönsång för den döende, vilken stundom tycktes falla i en djup dvala. Påvens sista ord voro desamma som Jesus svar på Petrus fråga: "Vado iterum crucifigi".

Kardinalollegiets samling i och för nytt påveval har under de senaste dagarna oavbrutet pågått. Så snart samlingen blivit

5 Februari 1922 Lösnr. 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•

Kliché: Gods Ribbar & Klichéstatall, Gbg.
 OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 19.
 I brun dubbeltonfärg.
 Porträttstudie av Aage Remfeldt, Kristiania.

fulltalig och den bestämda tiden efter påvens död utlupen, kommer valet att enligt tradition och under kända exceptionella former att förrättas i Sixtinska kapellet. Som bekant hålles detta stängt under hela valförrättningen, som kan taga flera dagar i anspråk. Omröstning företogs två gånger om dagen, morgon och afton, och för valet erfordras två tredjedelar av alla rösterna. Så länge ingen av kardinalerna uppnått denna majoritet uppbrinnas de avgivna röstsedlarna tillsammans med fuktig halm, vars tjocka mörka rök förkunnar för Rom att det önskade resultatet ännu ej uppnåtts. När så skett, antändas röstsedlarna åter, men denna gång utan den fuktiga halmen. Röken stiger nu lätt och vit mot Romas himmel, vittnande om att den katolska kyrkan änyo erhållit ett överhuvud.

Enligt förljudande lär den sedvanliga pompen och ståtens kring konklaven vid detta val åtskilligt komma att inskränkas, enär den avsmnade påvens efterlämnade förmögenhet endast belöper sig till den oberäknat ringa summan av 700,000 lire.

Rörande det stundande påvevalet motses detta med den alla största uppmärksamhet från alla delar av världen där katolsk menighet finnes. Även i Frankrike, där stämningen nu är en helt annan sedan förbindelserna med Vatikanen nyligen återupptagits, följer man

Forts. å sid. 295.

BENEDIKT XV.
 efter ett från Rom just anlänt senaste porträtt av den avlidne kyrkofursten. Vi hänvisa i övrigt till det rikhaltiga bildmaterial v. återgiva i detta nummer.

Kliché: Gods, Gbg.

Den länge omstridda chefsfrågan vid Dramatiska Teatern i Stockholm har nu funnit en sannolikt med allmän tillfredsställelse hälsad lösning, i det att chefskapet vid regeringens konselj den 27 januari anförtroddes åt skådespelaren *Tore Svennberg*. Förordnandet omfattar förutom chefsställning även ledamotskap i styrelsen för Dramatiska teaterns aktiebolag med anställning som bolagets verkställande direktör. Vid samma konselj stadfästes även det nya reglemente för teatern, som genom samarbete mellan därtill utsedda kommitterade, professor Henrik Schück, intendenten Nils Personne och redaktör Torsten Fogelqvist, i dagarna fått sin slutgiltiga form.

Dramatiska teaterns nye chef är född i Stockholm den 28 februari 1858. Från hans snart 45-åriga lysande och ärorika teaterbana, vilken ställt honom i allra främsta ledet bland vårt lands sceniska konstnärer, erinrar man med varm er-

Foto, Flodin, Stockholm. TORE SVENNBERG. Ktshet: Sjoberg, Gbg. Nyutnämnd chef för K. Dramatiska Teatern.

känsla de utomordentligt högt skattade turnéer han under åren 1898—99 och 1902—05 tillsammans med fru Julia Håkansson företog i Sverige. Under åren 1905—1919 har hr Svennbergs konstnärsska varit vigd åt Svenska teatern, där han skapat en rad gestalter som åt samtiden skänkt några av dess allra yppersta teaterminne. År 1920 skedde övergången till den teater, vars högsta ledning nu med de ljusaste framtidsförhoppningar lagts i hans erfarna händer.

*

Mindre Dramatiska teatern i Stockholm framförde den 28 januari ett ryskt-franskt dubbelprogram, omfattande dels Anton Tschichows bagatellartade burlesk *Ett frieri*, dels de båda franska författarna Denys Amiels och André Obeyes tvåaktskomedi *Den leende fru Madeleine*. Med undantag för ett par goda rollutföranden i förra pjäsen av hr Carl Brovallius och fru Frida Winnestrand låg

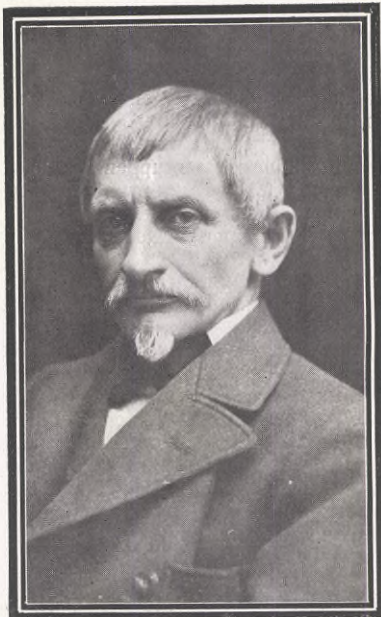
Forts. å sid. 303.

Foto Almgren & Preinitz, Sthlm. Ktshet: Goss, Gbg. MINDRE DRAMATISKA TEATERN. "Den leende fru Madeleine" komedi av Denys Amiel och André Obey. Fröken Hilda Borgström (Fru Madeleine Baudet) och herr Ivan Hedqvist (Baudet).

Foto Almgren & Preinitz, Sthlm. Ktshet: Goss, Gbg. OSCARSTEATERN. "Prinsessan Olala". Vådeull av Rudolf Bernauer och Rudolf Schanzer, musik av Jean Gilbert. Fru Naima Wifstrand (Prinsessan). Text å sid. 303.

Efter porträtt. **STEFAN SINDING** Född: Sjöberg, Öbg. F. 1846. † 24 jan.

Stefan Sinding var född 1846 i den gamla kungastaden Trondhjem, till åldern den andre i en brödrakrets som skänkt sitt folk en målare, en bildhuggare och en kompositör av rang. Han dog den 24 januari 1922 i Paris: mellan dessa data ligger en lång och lyckosam arbetsdag, full av brinnande, ideell strävan, av självtillit, ärelystnad och seger.

Legenden vill — trots detta — veta, att Sinding fann sin kallelse genom en slump. Han satt en dag och täljde ett piphuvud — och se! — ett förunderligt karaktäristiskt anlete steg fram ur det grova materialet.

Stefan Sinding sökte och vann danskt medborgarskap. Han såg i sig själv ett exempel på den gamla sanningen, att ingen är profet i sitt fädernesland. Hans känsla av att icke ha blivit tillbörligt uppskattad i Norge härdnade efter det sträva och hänfulla mottagande som hans båda statyer av Ibsen och Björnson, de båda då ännu levande dramaturgerna framför Nationalteatrets fasad,

Efter fotografier. **BARBARKVINNAIN**, skulptur av Stefan Sinding. Kliche: Sjöberg, Öbg.

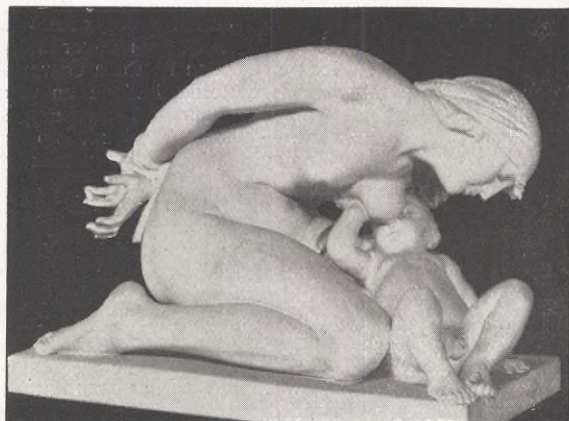
rönte i Kristiania. I norska konstnärskretsar blev det en omtyckt anekdot, hur Ibsen, mörk som ett åskmoln, gått runt sin avbild, men efter ett varv kring sin store medtävlare, ljusnat i utropet: *Björnson er værre!*

När man betraktar Sindings manliga figurer, med sira karva, oregelbundna, något tillfrusna ansikten, minns man att han var en son av det nordanfjällska Norge. Det är också ett bistert själsklimat som skapat hans kanske yppersta grupp, "Barbarkvinde". Den skall ses rakt en face — där är något av de isländska sagornas grvningssdunkel över det barska, fårade anletet, mot vilket ynglingens hellenska profil bildar en bisarr kontrast.

Men i Stefan Sindings kvinnogestalter framträdde annars snarare en dansk-fransk gratie — sin kulmen nådde den väl i "En fången moder" (1891). Betrakta de bundna armarnas och ryggens undersköna linjer! Ansiktet är här en romansk rasskönhets, adlat av en madonnas ljuvhet — det hela en apoteos till van-

maktens allmakt, en manifestation av sin skapares djupa och innerliga kvinnodyrkan.

Måhända lyckades han aldrig ge den ett fullödigare uttryck: "To Mennesker" spriddes i tusentals reproduktioner över Nordeuropa — men där hade Sinding börjat skatta åt det alltför ljuva och idylliska, som från en yngre generation framkallat det hårda omdömet: "Nips". När täckelset föll för "Adoratio" var

Efter fotografier.

EN FÅNGEN MODER, skulptur av Stefan Sinding.

ÄLSKOG, Kliche: Gofs Bildgrå & Klicheanstalt, Öbg. skulptur av Stefan Sinding.

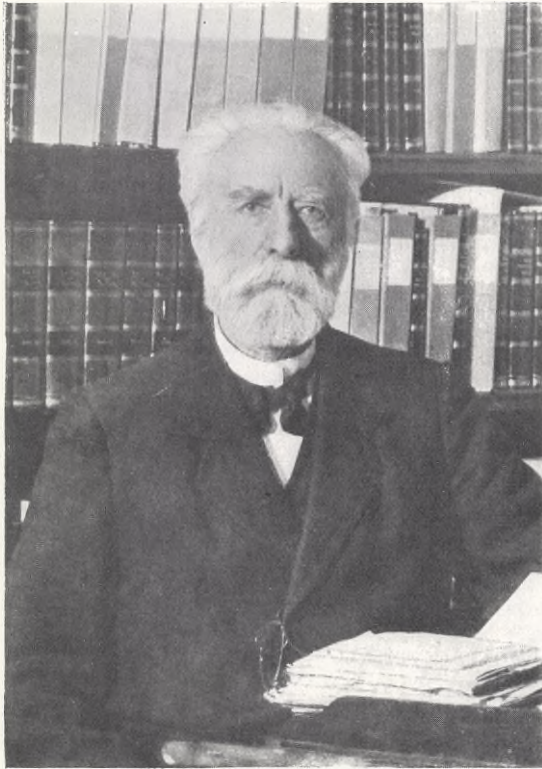

Foto. Hjell, Kjöln.

Kliche. Sjöberg, Gbg.

FREDRIK BAYER.

Den berömda danske fredsvärnen. Nobelfredspristagare.
F. 1837. † 22 jan.

Den bekante fredsvärnen och stiftaren av Danska fredsföreningen *Fredrik Bayer* avled den 22 januari i Köpenhamn, 85 år gammal.

Med Fredrik Bayer har en av fredssakens outtröttligaste förkämpar gått ur tiden. Född prästson i trakten av Næstved på Själland 1837 ägnade sig B. först åt den militära banan. Det dansk-tyska kriget 1864 kom emellertid att bilda vändpunkten i hans livsåskådning och år 1865 tog han på grund av inre övertygelse sitt avsked. Efter denna tid blev B:s egentliga livsintresse fredssaken. Stiftare av Danska fredsföreningen, inistiativtagare till upprättandet av världsfredsbyrå i Bern och sedermera till sin död dess hederspresident, den högt betrodd och hedrade deltagaren i ej mindre än 14 världsfredskongresser och 14 interparlamentariska konferenser, hade han i rikaste mått gjort sig förtjänt av det Nobelfredspris han år 1908 delade med svensken K. P. Arnoldson. Kända voro även hans insatser i Skandinavismens betydande sak samt hans kamp för kvinnlig likställighet, till vars fromma han år 1880 genomförde lagen om gift kvinnas äganderätt över vad hon genom självständig verksamhet förvärvat.

han redan den europeiskt ryktbare mästaren, för vilken till och med Paris hade tänt sin rökelse. Och trots allt var det ett tamt verk, den unga, överdrivet spåda flickan på piedestalen har icke rörts av den verkliga skapargnista, som kommer en att glömma felen hos en sådan grupp som "Elskov".

Att hans skaparkraft långt ifrån var uttömd, visar emellertid den storvulna, klassiska gruppen "Söner" (vilken såsom många av Sindings produktion enastående arbete i Glyptoteket: "*Släktens äldsta*". Denna utomordentligt karaktäristiska träskulptur, denna oldmor med sitt uppåtriktade, halvblinda ansikte är buren av en inspiration, som i sällspord grad förändligt materialet. Om Sinding ibland gjort sig skyldig till en viss värdlöshet i behandlingen av händernas och fötternas så betydelsefulla detaljer, så äro dessa ådriga händer värda ett särskilt studium.

Jag kan inte lämna ämnet utan att ha omnämnt ännu ett märkligt och i Sindings produktion enastående arbete i Glyptoteket: "*Släktens äldsta*". Denna utomordentligt karaktäristiska träskulptur, denna oldmor med sitt uppåtriktade, halvblinda ansikte är buren av en inspiration, som i sällspord grad förändligt materialet. Om Sinding ibland gjort sig skyldig till en viss värdlöshet i behandlingen av händernas och fötternas så betydelsefulla detaljer, så äro dessa ådriga händer värda ett särskilt studium.

Utanför Glyptoteket står sedan ett par år Stefan Sindings självporträtt. Det är en liten tunn gubbe i atelierkåpa, men se på hans ansikte, lysande av entusiasm och vilja, se på dessa händer — den vänstra håller lerklumpen, kaos, de ofödda, oformliga drömmarna, den högra spänner fingrarna i en spasm av energi, som en rovfågelsklo. De skapade mycken skönhet, dessa händer som skall överleva modets växlingar, så visst som hänförelse, innerlighet, jämn- mått och ungdomskraft äro eviga värden.

Artur Möller.

Samtidens mähända störste och märkligaste dirigent, professor *Arthur Nikisch* har den 24 januari avlidit i Leipzig.

Nikisch var ungrare. Född 1855 genomgick han tidigt det berömda Wienkonservatoriet, vilket han redan vid 20-årsåldern lämnade, prisbelönad och med vunnit mästernskap över sitt speciella instrument, violinen, för att därpå under någon tid inträda i Wiens hovorkester.

Härför kallades han redan 1878 till andre kapellmästare vid stadsteatern i Leipzig — en stad i vars musikaliska liv han senare, efter kapellmästarebefattningar i Boston och Pest, såsom en oöverträfflig ledare av den ryktbara Gewandhauskonserterna bildade en vida känd och beundrad förgrundsgestalt. — Nikisch' dirigentskap var genomglödgat av hans personlighet. På det djupa, levande, till innersta kärnan inträngande sätt han själv förmått uppleva musiken, så förstod han även inspirera sin orkester att återgiva den. Han var en märklig, intresserande och mäktig man på podiet. Särskilt hans tolkning av Beethoven samt av Brahms och Bruckner satte oförglömliga spår. Från 1897 har hans turnéer sträckt sig till så gott som alla Europas främsta musikstrådrar, där hans mäktiga personlighet fyllt ett rum, som nu står kännbart öde.

Efter porträtt.

Kliche. Sjöberg, Gbg.

ARTHUR NIKISCH.
Världsberömd orkesterledare.
F. 1855. † 24 jan.

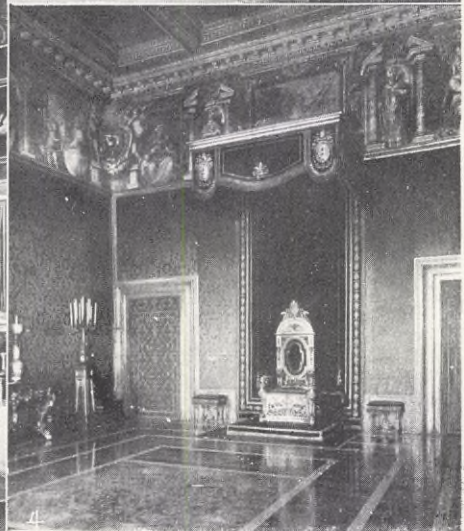
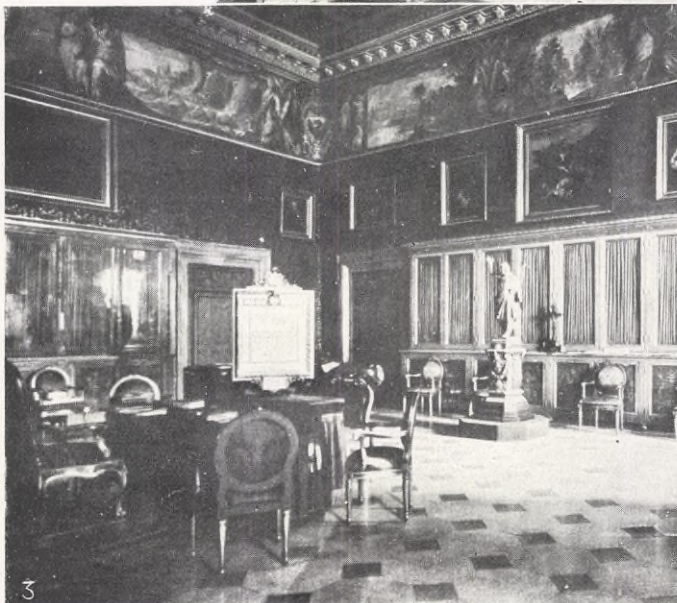
1. VATIKANEN, det jättelika pävliga palatset i Rom. Större deler av palatset innehåller paradrum, kapell och konstsamlingar medan påven för sig och sin hovhållning använder ett jämförelsevis litet antal rum. Vid x b-finner sig påvens döds-kammare.

2. BIBLIOTEKET. Stora galleriet ledande till påvens enskilda våning.

3. PAVENS ARBETS-RUM, där H. H. tillbringade största delen av sin dag.

4. TRONSALEN, dit påvens stoft jordes innan överflyttningen till S:t Pe erskatedralen.

Forts. fr. sid. 291.
intresserat frågan om valet av efterträdare till Benedikt XV. På grund av påvens oförutsett hastiga bortgång har opinionen i denna sak ej hunnit att på något sätt stadga sig. Många namn bland de förnämsta kardinalerna nämnas såsom eventuella efterträdare, men då gissningarna endast kunna återgivas med den största reservation finna vi lämpligast avvakta utgången av omröstningarna i Sixtinska kapellet.

Etter senaste fotos från Rom.

Kliché: Götz, Gbg.

1 och 2. VID VATTIKANENS BRONSPORTAR. 1. Det makthavande påvliga gardet. 2. Folket avvaktar meddelanden om påvens befinnande sista tiden. 3. FOLKET SAMLAS FRAMFÖR ST PETERSKATEDRALEN efter underrättelsen om påvens inträde från fülle. — 4. PÅVENS SISTA MÄSSA, den 15 januari, åtta dagar innan döden int äffade. 5. PÅVEN BENEDIKT XV PÅ LIT DE PARADE i tronsalen före överförandet till St. Peterskatedralen.

Efter senaste fotos. från Rom.

Kticher: Aug. Sjöbergs Kticheman, Gbg.

Foto: R. Jänk, Ånesholm. Kliche: Sjoberg, Öbg.
FRÖKEN ELSA ANDERSSON, den för-
olyckade svenska kvinnliga flygaren, efter
ett senaste porträtt.

Rörande anledningen till det tragiska dödshopp från 700 meters höjd, som den 22 januari företogs i Askersund av vårt lands första kvinnliga flygare och fallskärms-hoppare, fröken *Elsa Andersson*, har flygkommissionen nu lämnat sitt utlåtande. Olyckan anses våldad genom ett förbisende vid själva utsprånget, i det att flygarinnan, i stället för att ha hela utdragslinan bakom och ryggen fri, vid fattningen av stagbocken råkat få linan under vänstra armen, varvid den vid skärmens utdragning stannat i armvecket. Härigenom förhindrades skärmens utveckling än ja tills flygarinnan nått så nära marken att katastrofen var oundviklig. Det fasansfulla intrycket av den svinlande dödsfärden förstärktes i ännu högre grad för de åskådare, som genom skarpa kikare in i minsta detalj kunde följa flygarinnans förtvivlade kamp för att få skärmen att utveckla sig.

På grund av det inträffade har kommissionen gjort det uttalandet att, enär fallskärmen kan anses som ett räddningsmedel vid flyg-

SIR ERNEST SHACKLETON, den fräjdade engelske antarktiske förskaren, har avlidit under utfärden till en ny stor sydpols-expedition. Se H. 8 D. XXII: 48 vid avfärden. Efter fotografi. Kliche: Gots, Öbg.

ningar, demonstrationer av densamma icke böra förhindras, men att offentlig förevisning av fallskärms-hopp däremot ej få företagas av annan än den som inför vederbörande myndighet styrkt sin kompetens härför.

*

Ett dödsbud som över hela den kultiverade världen skall väcka det djupaste deltagande meddelar från Montevideo att den berömde engelske geografiske forskningsresanden *sir Ernest Shackleton* den 5 januari avlidit ombord å sitt sydpolsfartyg *Quest*. Dödsorsaken var hjärtörlamning.

Härmed har den samtida geografiska forskningen förlorat sin måhända allra främsta målsman. Shackletons företag voro stort tänkta och tillhöra dem, vilkas resultat bliva av universellt och bestående värde. Sin första stora forskningsbragd utförde han 1907—1909, då han, sparsamt utrustad och på egen risk, med ångaren *Nimrod* startade den sydpolexpedition, som efter motstånd och vedermödor slutligen i januari 1909 förde honom till sydpolens närmaste närhet eller noggrannare bestämt till 180 km:s avstånd från densamma. Denna forskningsfärd, som i ett slag förde Shackletons namn ärehöjlt över världen anvisade för de senare sydpolsfararna *Scott* och *Amundsen* de framkomliga vägar till sydpolen.

Fem år senare företog Shackleton en andra sydpolexpedition som ifråga om djärvhet och äventyrlighet saknar sitt motstycke i samtidens forskningshistoria. Planen gällde att med den därför utrustade ångaren *Endurance* från Weddelhavet söka sig fram tvärs över den antagna sydpolskontinenten, för att efter företagen expedition på dess andra strand afhämtas av ett andra fartyg. Envar torde ännu i friskt minne bevara de utomordentliga vedermödor, som under denna djärvt anlagda resa träffade Shackleton och hans expedition. Efter båtens sönderskrivande i de väldiga ismassorna uppnådde expeditionen slutligen

Forts. å sid. 303.

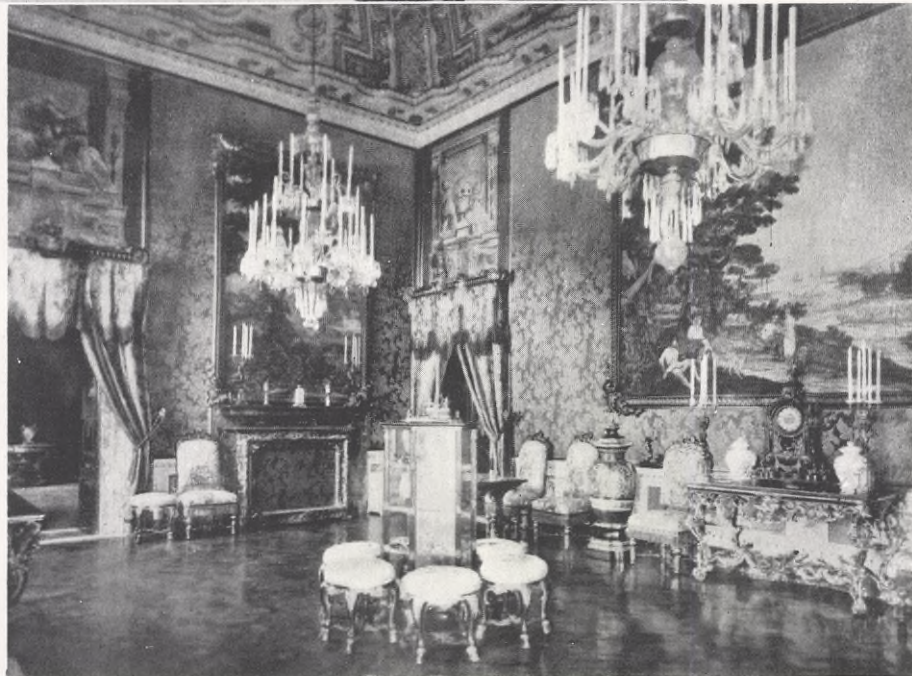

Efter fotografi. Kliche: Gots Bildgrön & Klichéanstalt, Öbg.
FRÅN PRINSENS AV WALES INDIENFÄRD. Vid sporttävlingen i Kalkutta Leven utbrinnas för den unge fursten. Märk armbindlarne för medlemmar av det nybildade civila gärdet.

Överst o. mellerst.
PITTI-PALATSET I
FLORENZ skänkt till
staten av Italiens ko-
nung och nynnrett ä-
som furstligt palats
med konstverk och ut-
sökta historiska slotts-
möbler.

Det världsberömda Pitti-palatset i Florenz, byggt av Filippo Brunellesco för ätten Pitti, men som sedan, efter att hava tillhört storhärtingarna av Toscana, övergått i italienska kronans ägo, har nu tillika med många andra kungliga palats överlämnats till staten. Hela Florens har med lidelsefullt intresse följt byggnadens öden. Det har nu bestämts att palatset, som under århundraden inneslutit det berömda Palatingalleriet, skall inredas till furstligt palats med historiska möbler hämtade även från andra toscanska slott.

Nederst.
FÖRENTA STATERNA SÄNDA TRUPPER FRÅN SIN RHENARMÉ till den italienske "okände soldatens" grav i Rom. värest general Allen deponerade den amerikanska guldmedaljen.

DET BRUSTNA HJÄRTAT.

FÖR HVAR 8 DAG AV IVAN BJARNE.

ÄR DET INTE SÅ, att även om man varje dag, år efter år, går samma gata, där man ständigt möter samma människor, där utanför samma port står samma häst, som sorgmodigt böjer på huvudet, så händer det ändå någon gång, att enformigheten bryts av ett nytt element; och kanske bara någonting man förbisett förut.

Det kan vara en husfasad på vilken man plötsligen får se en ny skylt — som alltid suttit där. Det kan vara så mycket annat, ett ansikte i ett fönster till exempel.

En gatas långa rad av stängda, blanka fönster har någonting fattigt över sig, någonting, som för tanken på bur med två ruggiga kanariefåglar, en katt, som har tråkigt, en gammal kvinna, som syr och syr och aldrig blir färdig — — —

Ett öppet fönster — vinden leker med gardinerna, det står blommor på fönsterblecket, kanske spelar någon inne i rummet på ett ostämt piano en för länge sedan glömd vals melodi!

Jag bodde i en stad — dess namn har ingen betydelse, en stad i ett främmande land — och varje dag gick jag samma gata till det bibliotek, där jag studerade några buntar gamla manuskript. Arbetet intresserade mig. Jag brukade sitta i den ålderdomliga bibliotekssalen och smågola för mig själv, medan jag glädde mig åt de många intressanta och utförligt dokumenterade artiklar jag skulle skriva, när mina forskningar voro avslutade. Och varje dag gick jag flera gånger samma gata — — —

Det var en tyst och stilla gata i ett lugnt och gammaldags kvarter, en kaj egentligen, med hus på den ena sidan och den flod, som flöt igennem staden, på den andra. Där var sällan någon trafik, där var en gata, som tycktes sova och drömma med alla sina tomma fönster.

Jag sade mig ofta: här händer ingenting, här är allt sig likt från den ena dagen till den andra, från det ena året till det andra.

Så en dag, det var en eftermiddag om våren, då alla kastanjer stod i blom och med sina raka ljus spred ett svagt sken i skymningen, frapperades jag av att höra någon, som sjöng från ett öppet fönster i bottenvåningen av ett av husen. Detta var så ovanligt, det stämde så föga in med denna gatas vanliga, enformiga ro, vilken jag föreställt mig skulle vara för alltid, att jag stannade och lyssnade, stödd mot den låga mur, som skilde trottoaren från själva flodkajen.

Det var en ung kvinna, som sjöng. Jag tänkte: så klar hennes röst är, så vackert hon sjunger.

Jag kunde inte se henne. I det svaga skymningsljuset var det mig endast möjligt att urskilja det fönster, från vilket sången kom. Hon ackompanjerade sig själv, på mandolin. Mandolinen är vårens speciella instrument; dess toner är så svaga och spröda, när de far genom luften en vårväll, kommer de den ensamme, som uppfångar dem, att önska tacka den som knäpper på strängarna.

Det var en gammal visa — jag minns inte längre orden — en visa om amour, om en Pierrot, som suckade i månnsken, om en Pierrette, som — tror jag — suckade också hon. Långt efter det orden var slut, fortfor sängerskan i sitt fönster att knäppa på strängarna. Men hon sjöng inte mera. Då jag gick över gatan och försiktigt närmade mig, såg jag, att hon säkert också sjungit sin sista visa för den kvällen. Hon satt och drömde med öppna ögon och såg ut i vårskymningen.

Hon var ung och mycket vacker; jag beslöt att kalla henne Eliane.

Hon liknade musiken, sin Pierrotmusik, den obe-stämde melodi, så vek, så full av längtan, hälften småleende, hälften melankoli, vilken hennes händer,

som tycktes lite trötta, lekte fram. Hon liknade själden Pierrette, om vilken hon nyss sjungit — var tanns hennes Pierrot? — en barnsligt obestämd profi, ett hår, som tycktes röra sig för att sneka pannan och kinderna.

Denna kväll gick jag hem till min lilla våning med en känsla av att jag förlorat någonting — det var mitt lugn, jag förlorat, detta lugn jag var så stolt över. Jag sov oroligt denna natt. Jag drömde, att jag i pudrad peruk och vit Pierrotkostym dansade på branten av ett hustak.

Då jag vaknade, var det nästan morgon. En enda vit stjärna brann ännu på himmeln. Så släcktes också den. Det stod en tät dimma över floden. Jag kände mig plötsligen så ensam.

De följande dagarna tog jag en omväg, då jag gick till och från biblioteket. Och mitt arbete fortskred, lugnt, metodiskt.

Men så gav jag vika för min längtan — — — Det föll ett fint ljumt vårregn denna kväll, det gamla kvarteret tycktes utdött innanför sina stängda fönster. — Men Eliane knäppte i sitt öppna fönster på mandolinen.

Regnet överdrog min rock med ett fint silverstoff, en oändlig melankoli, en alltets saknad av glädjen skred fram genom såvallen, och orörlig, som ett porträtt på en gammal målning man på avstånd ser i skymningen, knäppte Eliane på sin mandolin. Jag skulle velat gå närmare, ställa mig vid fönstret, ta hennes hand och säga något. Säg något — men vad! Visste jag kanske något, som kunde göra henne lycklig? Nej. — Och jag beslöt att inte ge mig till känna.

Men hon måste ha känt, att någon iakttog henne, ty plötsligt steg hon upp och lutade sig ut genom fönstret.

— Är det du? frågade hon sakt.

Jag svarade inte. I stället tryckte jag mig närmare husväggen och tänkte: vänta hon någon?

— Jag ser dig inte, men jag vet, att du är där. Kom fram. Hör på, jag ska sjunga din älsklingsång. Och så, medan jag fortfarande höll mig gömd, började hon sjunga:

“Tu ressembles à la musique
par la détresse de regard,
par l'égarément nostalgique
de ton sourire humble et hagard — — —”.

Men hon fortsatte inte. I stället lät hon mandolinen falla till golvet; den gav ett ljud ifrån sig som ett barn, som blivit skrämt. Därefter stödde hon armbågarna mot fönsterkarmen, gömde ansiktet i händerna och började sakta gråta,

Då någon gråter, tröstar man — om man kan.

Det plaskade en sorgsen visa från en taktärna, ur floden lyfte sig dimman, vagnar för med svagt, knappast hörbart ljud fram på avlägsna gator. Annars var allting tyst, en tystnad, som hade någonting tungt, någonting hemskt över sig — hur kan det bli så tyst i en stor stad! Och så nära mig, att jag nästan kunde röra vid henne med handen, grät den unga kvinna, som ännu var nästan barn.

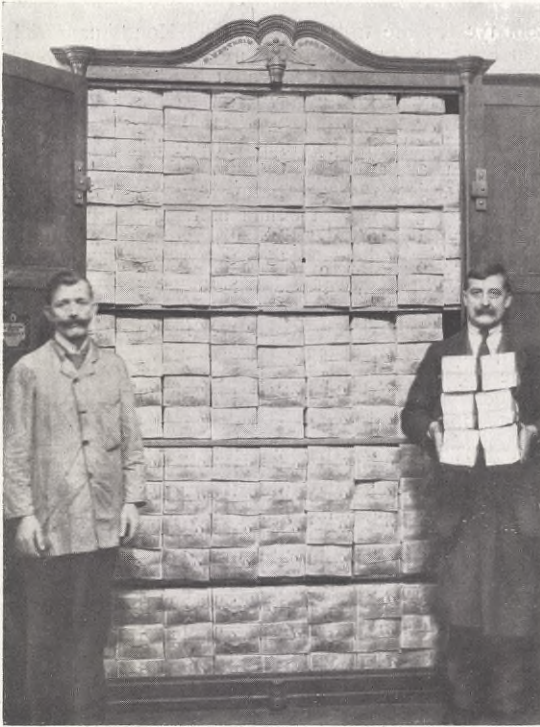
— Gråt inte, sa jag och tog ett steg framåt. Ni ska se, allting blir nog bra.

Ännu med tårarna i ögonen lyfte hon på huvudet.

— Varför talar ni till mig, som om jag ännu vore en liten flicka. Det är jag inte längre. Jag väntade någon. Han kommer visst aldrig mera. Ibland kommer någon annan — som nu i kväll — med det är inte detsamma. Jag brukade sjunga för honom, han kysste mig, han kom varje kväll. Varför kommer han aldrig mera?

*

Forts. å sid. 303.

ÖSTERRIKISKA MILLIARDER. T. v. Ett kassaskåp i Österrikisk-Ungerska Banken i Wien med buntade Österrikiska 10000 Kronor sedlar, det hela uppgående till 6 1/2 milliarder ö. kronor. T. h. Sedeltransport inom banken varje morgon; varje man bär i sin korg 2 1/2 milliarder i österrikiska kronor. Efter fotografier. Klische: Aug. Sjöbergs Klischeanst., Gbg.

Såsom en talande illustration till den *Österrikiska valutakatastrof*, som, hittills utan jämförelse på pänningmarknaden, i dagarna inträffat å Wienbörsen återger H. 8 D. härmed ett par bilder från Donaustaden. Värdet av dessa ofantliga sedelhögar, omfattande inalles 6 1/2 milliarder i 10.000 ö. kronorsedlar, blir oneligen åtskilligt fiktivt, då man vet, hur under själva panikdagen den utländska valutans nästan otroliga stegring kom dollarn att noteras till 11.000 ö. kronor,

pund sterling till 44.000 och den svenska kronan till 2.400. Orsaken till katastrofen var den tjeckoslovakiska valutans stegring på de utländska börserna i samband med förhandlingarna om en långfristig kredit åt Tjeckoslovakien. Lägger man härtil de dag från dag stigande fantasiprisen å den wienska varumarknaden, sammankrympa från utländsk synpunkt de österrikiska sedelmassorna nästan till blott och bart pappersvärdet.

Efter fotografier.

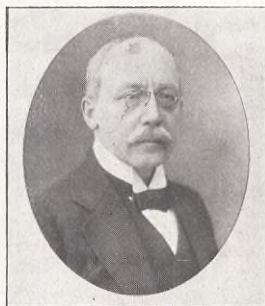
FRIEDRICH-TEATERN I DESSAU NEDBRUNNEN. T. h. En del av den fullständigt ödelagda foyern. Text. å sid. 303.

J. F. LYTH.
F. d. Tullförvaltare. — Visby.
90 år 3 febr.*

H. HILDER.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. —
Ronneby. — 70 år 5 febr.

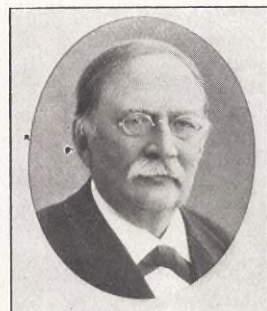
J. A. EKDAHL.
Rådman. V. Häradshövud. —
Jönköping. — 55 år 5 febr.*

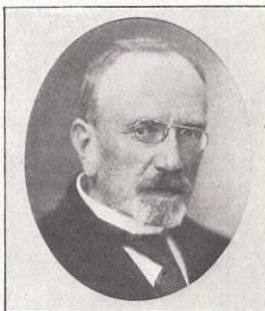
E. H. J:SON VEJLENS.
Länsveterinär. — Visby.
55 år 3 febr.*

Å. W. THOTT.
Friherre. F. d. överste. —
Hälsingborg. — 80 år 5 febr.*

S. J. KARDELL.
F. d. Lektor. — F. l. Dr. —
Östersund. — 80 år 30 jan.*

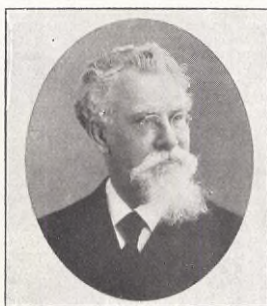
K. H. L. HAMMARSKJÖLD.
Landshövding. — Uppsala.
60 år 4 febr.*

C. A. G. BRAUNERHJELM.
Överste. — Malmö.
50 år 8 febr.*

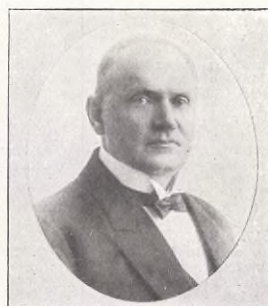
H. J. B:SON JUHLIN-DANN-
FELT. — Professor. —
Stockholm. — 70 år 2 febr.*

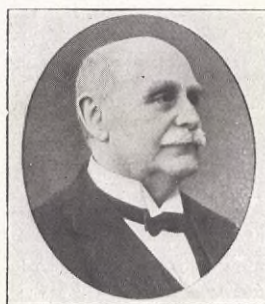
O. E. LUNDHOLM.
F. d. Professor. — Djurholms
Danderyd. — 70 år 4 febr.*

F. I. FÅHRÆUS.
Domprost. — Västerås.
60 år 4 febr.*

K. O. LINDBERG.
Andie Stadsläkare. — Norr-
köping. — 50 år 8 febr.*

E. OHLSSON.
Handlande. Komm. man. —
Gnesta. — 60 år 24 jan.

E. ODENIUS.
Konsul. — Göteborg.
60 år 9 febr.*

E. A. WENNERBERG.
Direktör. — Stockholm.
50 år 20 jan.*

C. F. SINCLAIR.
Grosshandlande — Göteborg.
50 år 17 jan.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichéaut., Gbg.

* Data å nästa sida.

G. P. A. VON ROSEN †.
Græve. F. d. Hovrättsråd. —
Stockholm. — F. 1849. † 24 jan.*

O. W. VIRGIN †.
Generalmajor. — Stockholm.
F. 1852. † 26 jan.*

E. L. ÖRN †.
F. d. Reg. läkare. — Linköping.
F. 1855. † 16 jan.*

G. HAGBERG †.
F. d. Föste Rådman. — Örebro.
F. 1855. † 20 jan.*

Kuñd. Aug. Sjöberg's I. v. ...

P. G. PETERSSON †.
F. d. Riksdagman. — Brystorp.
F. 1837. † 14 jan.*

A. OLSSON †.
Trafikchef. — Varberg.
F. 1850. † 22 jan.*

C. A. M. G. FAXE †.
Rådman. — Ystad.
F. 1853. † 27 jan.*

Porträtt till veckans Porträttgalleri

böra vara av möjlighet sena datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågeformulär från redaktionen. Särskilt påpekas nödvändigheten av att **alla förnamn angivas, med tilltalsnamnet helt utskrivet och understruket**. Förbiseende härutinnan **utesluter biografi**.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Redaktionen, som också bör kostnaderna. Förslag emottagas gärna.

FREDRIK LYTH. Stud. 52, kam.-ex. 54, e. o. kammarskr. i Gen.-tullstyr. rev.-kontor 55, överuppsyn.-man i Visby 57, kammarskr. där 58, tullförvalt. i Söderhamn 69, tullförvalt. i Visby 77-86. Under hans tjänstetid i Söderhamn hem-öktes staden 76 av en svår eldsvada i vilken L. så kraftigt o. framgångsrikt ingrep v. med räddande av ofantliga värden i pånkning, varor o. dokument att han här för emottog offentligt, kungligt erkännande; redan förut i Visby hade han vid en mordbrand lyckats rädda den vid golvet fastskruvade kassakistan samt hela arkivet från 1648.

JOHN EKDAHL. Stud. 86, hovr.-ex. 90, e. o. not. i Göta hovr. s. å. v. hvd 93, tredje rådmann o. not. publ. i Jönk. 94, andre rådmann där 99. Ordf. i byggn.-nmd o. i stadens andra v. pens.-distr.

EMIL VEJENS. Stud. 86, farm kand. 89, veter.-ex. 95, distr.-veter. i olika distr. 95-16; sdn sistn. är länsveterinär i Gottl. I. På sin tid led. av hälsövr.-nmd, styr. f. samsk. o. styr. f. spritbol. i Lindsberg; led. av hälsövr.-nmd i Visby sdn 19.

WALDEMAR THOTT. Ulltn v. Skån. husarreg. 64, rytm. 83, major i an 92, i reg. s. å. v. reg. 93, övjltn o. förste major v. Skån. dragonreg. 96, tf. chef i Små. husarreg. 99, överste i an s. å. avsk. 1900.

SVEN KARDELL. Stud. 61, fil. dr. 66, lärov.-adj. i Falun s. å., lekt. i hist. o. latin i Östersund 68-87. Stadsfullm. 77-84 o. 03-10; v. ordf. i lasarettsd. o. länets forn. minnesfören. Styr.-led. i Riksb. avd.-kont. 80-16, dess v. ordf. el. ordf. i styr. f. länets folkhögsk. 1900-04. Hed.-l. i samf. f. Nord. mus. främjande, Hushålln.-sällsk. o. fornminnesfören. Bibliot. v. Jemt. bibl. sdn 76, inom vilket han nedlagt ett i hög grad erkännansvärt arbete. — Led. av Riksd. A. K. 88-01; led. av särsk. utsk. f. lärov.-frågor 90, v. ordf. i första tillh. utsk. 1900, led. av lagutsk. 94-95, befästn.-komm. 97-98. Landstingsman 91-1900 o. 03-09.

HELMAR HAMMARSKJÖLD. Stud. 78, fil. kand. 80, jur. utr. kand. 84, docent i allm. o. spec. privaträtt v. Upps. univ. 86, v. hvd 88, e. o. prof. i spec. privaträtt v. Upps. univ. 91, jur. hed. dr. 93, led. av Lagbyrån 95, konst. rev. sek. s. å., tf. byråchef f. lagärenden s. å., svensk sek. h. unionskomm. s. å., rev.-sek. 96; statsråd o. chef f. Just.-dep. 01-02; president i Göta hovr. 02, led. av Perman. skiljedomst. i Haag 04; stadsråd o. chef f. Eccles.-dep. 05, avsk. s. å., deleg. i underhandl. i Karlstad s. å., envoyé o. gen.-konsul i Köpenhamn 06; landshöv. i Upps. län o. stathåll. på Upps. slott 07, Statsminister o. chef f. Läntförs.-dep. 14, avsk. fr. dep. s. å., avg. som statsmin. 17. Ordf. i styr. f. Konungariket Sv. stadshyp.-kassa 17, i länets hushålln.-sällsk., i Ulltuna lantbr.-inst. styr., i styr. f. Inst. f. Rasbiologi, i v. av Inst. de droit internat., led. av Sv. akad. Ridd. o. komm. av K. M. O. kommandör m. st. k. V. O. Biografi o. helsid.-portr. ärg. XVII:1.

AXEL BRAUNERHJELM. Ulltn v. Livreg. drag. 91, major an 15, övjltn v. Livg. t. h. 18, överste o. chef f. Kronpr. husarreg. 20.

HERMAN JUHLIN-DÄNNFELT. Stud. 71, fil. lic. 81, fil. dr. 82, prof. n. h. o. v. 97. Elev v. Ulltuna lantbr.-inst. 81-82, lär. v. Öregårds lantbr.-sk. 82, vjk. lär. v. Ulltuna lantbr.-inst. 83-85, förestånd. f. Kopparb. L. lantbr.-sk. i Vassbo 88-92, sek. i länets hushålln.-sällsk. 88-92; tf. rektor o. lekt. v. Ulltuna lantbr.-inst. 92-02; sek. v. Lantbr.-akad. 02-19, led. av lantbr.-råd 19. Led. av Lantbr.-akad. 95, hed.-led. 19. Led. av Riksd. F. K. 08-09. Biografi o. helsid.-portr. ärg. XVIII:21.

OSCAR LUNDHOLM. Utg. fr. Tekn.-inst. i Stockh. 71, fr. Polytechn. i Zürich 92, elev v. Motala verkst. 71-75, konstr. o. arb. chef v. Gävle mek. verkst. 75-82. Lektor i mek., maskinlära o. mek. teknologi v. Malmö tekn. elem.-sk. 84-1900, prof. i maskinlära (värmemotorer) v. Tekn. högsk. 1900-17. Besikt.-man f. pass.-ångf. i Malmö 88-1900, styr.-led. i Malmö stads gasy. 94-98, led. av automobiltrafikförordn.-komm. 03-04, besikt.-man f. automob. i Stockh. 06-17. Sekr. i S. Sv. ångpannefören. 95-1900, ordf. i Sv. tekn. fören. mek. sekt. 02-03, styr.-led. i K. Auto.-mob.-klubb. 07-13, huvudred. f. Sv. Motorintid. 07-11 v. ordf. i styr. f.

Sv. Aeronaut. sällsk. 10-16. Styr.-led. i Stift. Lars Hiertas minne sdn 08. Komm.-fullm. i Djursk. 04-05.

FREDRIK FÄHRÆUS. Stud. 80, fil. lic. 85, fil. dr. 86, teol. kand. 1900, teol. dr. 07; prästv. 91, reg. past. v. Västm. reg. 92-96 o. 06-10, kyrkoh. i Ramnäs 96, kontr.-prost i Munktorp 02-06; i kto- i krist. o. grek. i Vesterås samt kyrkoh. i Badelunda 05, kontr.-prost i Dromprost. kontr. 07, domprost i Västerås sdn 09. Preses v. prästmöt. 06; insp. i elem. lärov. f. II. sdu 06, censor v. mog.-ex sdn 11. Biografi o. helsid.-portr. ärg. XXI:30.

KARL LINDEBERG. Stud. 91, med. lic. 1900, prakt. läk. i Karlshamn sdn 01, läk. v. Vägga saltsöbad 03; prakt. läk. i Norrk. sdn 12, andre stadsläk. där sdn 18.

ERNST ODENIUS. Stud. 82, utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 83, prakt. utomlands t. 89, då han etabl. maskinaffär i Göteborg, i eget namn, ombild. t. a.-b. 06 med stift. som verkst. dir. Efter vederbörl. ex. i mat-m. lär. i detta ämne v. Göteborg. navig.-skola 90-01. Intresserad inom ett flertal olika affärsföretag, särsk. inom brandförsäkr.-verksamheten; han har bl. a. på den svenska marknaden infört kolsyresprutan "Kustos" vilken numera är synnerligen spridd inom vårt land. Braziliansk konsulagent 97.

EBBE WENNERBERG. Utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 89, anst. å kontor i Göt.-b. o. besökte som dess repres. Helsingfors där han 96 etabl. vin- o. spirit.-affär under firma Lindelöf & W., vilken senare förenat sig m. Tavastehus spiritfabr. o. vinfirman Palmros & Helsingfors. Då förbuds-rörelsen i Finland nödgade honom upphöra m. sin verksamhet där, återflytt han t. Sverige 14, verkst. dir. i Kontrollstyr. pris- o. inköpsnmd 16, sdn 17 verkst. dir. i Vin- o. spritcentral-n.

GUSTAF VON ROSEN †. Stud. 70, hovr.-ex. 75, v. hvd. 77, fiskal i Svea hovr. 84, ass. 87, hovrättsråd 95-16. Stadsfullm. i Stockh. 97-10, led. av drätselnmd 1a: avd. 01-11, ordf. i drätselnmd in pleno 07-11. Led. av Riksd. F. K. 09-11. Led. av Riddarhusdir., v. ordf. i styr. f. försäkr.-bol. Skandia.

OTTO VIRGIN †. Ulltn v. Västernorr. reg. 70, v. Vend. art. reg. 73, art. stabsoff. 79-92, maj. v. Norrl. art.-reg. 95, fälttygmäst. 94-99, övjltn. v. Vend. art.-reg. 97, överste i an 98, chef. f. Små. art.-reg. 99, i Svea art. reg. 02, gen.-major i an 03, i Gen. res. 09; statsråd o. chef f. Lantförsvarsdep. 03-05. Mil. led. av H. domst. 08-09. Led. av stadsfullm. i Stockh. 98-99, i Jönk. 01-02 i Jönk. I landsting 01-02. Ordf. i styr. f. Bank a.-b. Norra Sverige 08-13; ordf. i Riddarhusdir. 09-11. Led. av Krigsvet.-akad.

ELIS ÖRN †. Stud. 74, med. lic. 89, 2. bat.-läk. v. Värm. fältjäg.-kär 90, Värm. reg. 90-03, reg. läk. v. sistn. reg. 03-15. Sdn 16 bosatt i Linköping.

GUSTAF HAGBERG †. Stud. 74, hovr.-ex. 87, v. hvd 89, v. aud. Livreg. husarkr 90-98, omb.-man v. Riksb. avd.-kont. i Örebro 93-98; rådmann där 98, förste rådmann 03-20. Mangärig ordf. i byggn.-nmd. Styr.-led. i Skand. kred. a.-b. avd.-kont. Örebro sparb.

PER GUSTAF PETERSSON †. Inneh. på sin tid hemm. Brystorp o. senast Hagaberg v. Hällestads station. Nämnd.-man 64-71, ordf. i fattigv.-styr. 72-81. Mangärig ordf. i vägstyr., led. av sparb.-styr. Led. av Riksd. A. K. 82-84 o. 87-99; led. av lagutsk.

ALFRED OLSSON †. Bokh. v. Köp.—Hult järnv. 8, stat.-insp. i Stockh. v. Stockh.—Västerås-Bergsl. järnv. 76, stat.-insp. i Varberg v. Varb.—Boråsban. stat., trafikchef v. Boråsbanan 81, verkst. dir. v. järnv.-bol. 10, 17, ordf. i styr. 11-22. Stadsfullm. i Varberg 90, dess ordf. 90-16; ordf. i styr. f. Små. e. banks avd.-kont. 13-22, i Systembol. 06-22, huvudman i Sparb. 22. Led. av landstinget 1900.

GUSTAF FAXE †. Stud. 72, hovr.-ex. 76, v. hvd 79, stadsfogde i Ystad 85, förste lagf. rådmann samt mag.-sek. o. not. publ. i Ystad 89; på sin tid aud. v. Skån. drag.-reg.; ordf. i hälsövr.- o. byggn.-nmdrna.

Forts. fr. sid. 299.

Det dröjde ett par dagar; jag gick omvägar. Och mitt arbete fortskred, lugnt, metodiskt.

Men så en morgon var det riktig vår. Träden utefter vägen var plötsligen alldeles gröna, himmeln blå, oändlig. Och jag glömde gå omvägen. Jag gick den vanliga gatan, utan att tänka på någonting särskilt, bara med en obestämd känsla av att nu var det vår — och om våren ska man vara lycklig! — då jag hejdades av att man bar ut en vit kista, som var klädd med blå syrener. Kistan ställdes upp på vagnen, begravningståget ordnade sig — några minuter senare stod jag ensam kvar och såg den svarta processjonen försvinna i det vita solskenet.

En gammal man kom ut ur en port och slog sig i språk med mig.

— Jaha, sa han, så går det till. Bäst som man sjunger, så är man död.

Bäst som man sjunger, sa han. Skulle det kunna vara Eliane!

Och jag frågade:

— Vem var det man förde bort?

— En ung flicka. Om ni gått denna gata någon kväll i skymningen, har ni säkert hört henne sjunga sina visor och knäppa på mandolinen. Det var här om kvällen hon dog. Hjärtslag sa doktorerna. Man fann henne i länstolen vid det öppna fönstret, mandolinen i knäet. Hon var så ung. Märkvärdigt med en så ung flicka, som plötsligt får hjärtslag! Har aldrig hört att hon varit sjuk förut. Men så är det: bäst man sjunger, så är man död.

Medan jag fortsatte min väg, tänkte jag:

Det finns så många slags hjärtsjukdomar, jag undrar vilken doktorerna gav som orsak. De skulle inte händelsevis ha sagt någonting om ett brustet hjärta...

Många kvällar under den sommar, som följde, då jag i skymningen promenerade gatan fram, tänkte jag på den döda. Hennes fönster stod fortfarande alltid öppet. Men där satt nu en gammal dam med vitt hår.

Det var säkert Elianes mor. En gång föll det mig in att gå fram och tala med henne.

— Jag hörde er dotter sjunga, sa jag inledningsvis.

Den gamla damen såg länge tankfullt på mig. Så svarade hon:

— Min herre! Hon är död nu. Hon dog av ett brustet hjärta.

En man på några och trettio år lutade sig därvid ut och hälsade på mig. Och i det han smekte den gamlas hår sa han, vänd mot mig:

— Jag är hennes bror, jag är läkare. Jag vet att min syster dog av organiskt hjärtfel. Mamma tror emellertid varken på mig eller på de två framstående specialister, som säga detsamma.

*

Nu är det höst.

Jag arbetar mycket strängt, snart är jag färdig med mina manuskriptundersökningar. Varje dag går jag Kajgatan, över vars stenar vinden nu sopar trädens gula och röda löv. Då jag passerar fönstret, där den gamla damen sitter, småle vi mot varandra.

Vi småle, ty vi tro inte alltid på läkarevetenskapen, vi två. Vi ha en hemlighet tillsammans, vi ha en gemensam tro: vi tro bägge, att den unga flicka, jag kallar Eliane, dog av ett brustet hjärta — — —

Forts. fr. sid. 292.

aftonens förnämsta behållning i programmets senare hälvt, där hr *Ivan Hedqvist* och fröken *Hilda Borgström* såsom äkta makar i ett typiskt franskt medelklassäktenskap, vari något utomordentligt spännande inträffar, presterade ett ypperligt spel med en rad briljant gjorda smådrag. Bifallet var spontant hjärtligt.

Till bild å sid. 292

"*Prinsessan Olala*", Jean Gilberts senaste operett, som den 28 januari hade premiär på *Oscarsteatern*, kretsar kring en högst märkvärdig prinsessa och en minst lika märkvärdig prins, vilka under tre långa akter bilda medelpunkten i en följd av händelser, som i fråga om art och sammanhang tillhöra det mest bisarra som väl någonsin förekommit ens i en modern operett. I Berlin lär representationen ha vunnit en glänsande succés. Som en sådan kan nog även framförandet i Stockholm betecknas, men då främst eller rättare sagt uteslutande tack vare fru *Naima Wifstrand*. Det är numera ett utslitet ord att kalla denna glänsande konstnärinna briljant och ändå står det knappast att finna ett bättre uttryck för hennes fascinerande och temperamentsfulla framställning av prinsessan Olala. Utan hennes sångkonst och spel hade pjäsens framgång varit helt enkelt otänkbar även om man rättvisligen får ge ett erkännande åt den här och där verkligt inspirerade musiken. Framförandet i dess helhet hade vunnit betydligt på en något mera raffinerad uppsättning än den hr Carl Barcklind bestått. Det är skada att icke direktör Ranft oftare räcker till för denna del av arbetet vid sina teatrar.

Forts. fr. sid. 297.

efter 6 månaders kringdrivande på ett isflak i fruktansvärt utmattat tillstånd Elefantön. Trots att resans huvudmål aldrig nåddes, blev färden av alla största betydelse för kartläggningen av den nya världsdelen, Antarktien, vilken vetenskapliga bedrift i högre grad än någon annan blivit Shackletons livsuppgift.

Det var mitt under arbetet på denna sin stora uppgift, han stupade. I augusti 1921 företog Shackleton nämligen en ny antarktisk långfärd med sydpolsfartyget "Quest", vilkens planer och löften döden nu snabbt och oförutsett brutit.

Sir Ernest Henry Shackleton var född den 15 febr. 1874. Efter hemkomsten från sin första sydpolexpedition erhöll han knightsvärdigheten och stora hedersbetygelser från skilda länder. I Sverige blev han 1909 ledamot av Vetenskaps- och Vitterhetssamfundet i Göteborg samt hedersledamot av Geografiska sällskapet i Stockholm och Göteborg.

Shackletons lik har intörts till Montevideo. Kapten Wild har övertagit befälet på Quest, som fortsätter expeditionen.

Till bild å sid. 370.

Dessaus gamla 100-åriga hovteater, numera kallad Friedrichs-Theater, ödelades den 25 januari i grunden av en rasande eldsvåda, som även krävde ett människoliv, nämligen en av teaterns främsta krafter, kammarsångerskan fröken Lilly Herking. Likaledes blev den med teatern sammanbyggda kammarspelsteatern fullständigt lågornas rov.

Eldsvådan, som utbröt under pågående repetition genom från scenens överbyggnad plötsligt framvälande lågor, spred sig därifrån med förfärande hastighet över scen och salong, tills hela byggnaden efter endast en halv timmes tid stod som en enda flammande och åt förstörelsen ohjälpligt förlorat härd av eld. Fröken Herking, som för tillfället uppehöll sig i sin kiädloge, omkom i lågorna. Vid ett djävt försök att komma till hennes undsättning blevo 3 brand-soldater svårt skadade.

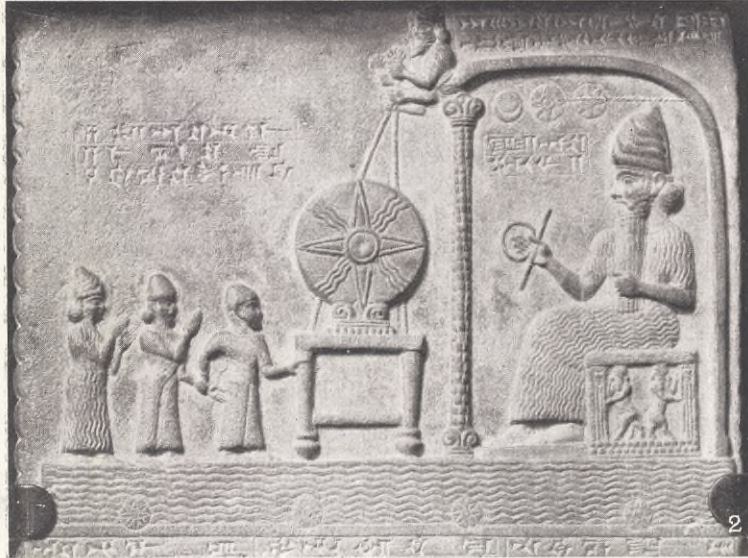
Den brunna teatern har sedan ett sekel tillbaka utgjort medelpunkten för Anhalts teaterliv och lämnar nu efter förödelsten omkring 150 skådespelare, som lidit stora personliga förluster, utan arbete.

INNEHÅLL: *Professor Arv d Bergman* (biografi och hets. desporträtt). — *Tove Svennberg*, k. Dramatens chef. — *Ernest Shackleton* †. — *Arthur Nikisch* †. — *In- och utländska bilder och porträtt till dagskrönikan*. — *Veckans porträttgalleri*. — *Stefan Sundings verk avslutat*. Av Artur Möller.

TILL ARTIKELN "DEN BABYLONISKA VÄRLDSBILDEN".

FÖR H. 8 D. AV AMANUENSEN AXEL CORLIN.

INFÖRD A OMSLAGET SID. 5, VAREST HÄNVISNING TILL RESP. BILDER NEDAN GIVES.

Efter fotografier.

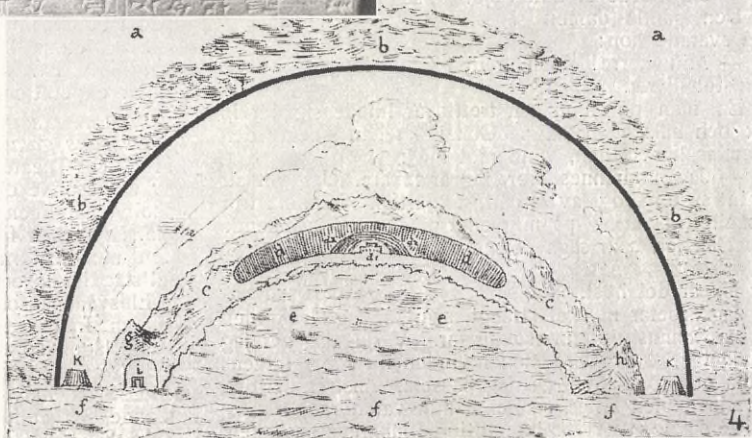
KU-Net Götz, Göt.

1. BABYLONISK FRAMSTÄLLNING AV SOLUPPGÅNGEN. *Soigud-n ses uppståga mellan bergspisar (Efter originalfotograf från British Museum, London)*

2. DEN BABYLONISKE KONUNGEN NABU APLU-IDDINA INFÖR SOLGUDEN, råifragande honom om byggandet av ett temnel. *(Efter originalfotograf från British Museum, London)*

3. (Tolv bilder) BABYLONISK BRONSKLOCKA, avsedd att bota kränna demoner. Å klockan äro demoner avbildade såsom grymma, ljonnödade väsen och bland dem uppträder en präst, klädd i fiskskinnad besvärjande dem. *(Efter originalfotografier från Kaiser Friedrich museum i Berlin, speciellt tagna för H. 8 D.)*

4. BABYLONISK FÖRESTÄLLNING OM VÄRLDENS BYGGNAD I STORT. *Jorden ett tor, kypigt berg, utanpå vilket människorna boade och in i vilket dödsriket låg. Himlavalvet ett fast valv, under vilket himlakropparne rörde sig. Både jorden och himlavalvet föto på världsoceanen" (f), och bakom himlavalvet låg "himmeloceanen". (Ur Jenssens: Kosmologie der Babylonier.)*

Det är med oförställd glädje H. 8 D. kan konstatera, vilket utomordentligt stort intresse den populära astronomiska artikelserie väckt, som tog sin början i denna tidskrifts första januarinummer. Hur i allmänhet upmärksamheten inför världsrymden och dess celesta fenomen under senare tid o-motståndligt utbredd sig, därom vittna ett flertal av världspressens förnämsta organ. Rörande den artikelserie i dessa ämnen H. 8 D. påbörjat torde utan överdrift kunna framhållas att denna såväl i fråga om textbehandling som illustrationer har ett erbjuda det yppersta vår tid kan skänka. Det prov på jätteteleskopets svindlande segrar över avstånden

vi blevo i tillfälle att lämna med den i vårt första januarinummer införda originalfotona Urkaos kommer inom kort att följas av andra ytterligt märkliga ting på himmelfotografiens område. I övrigt hänvisa vi till föreliggande nummers å omslaget befintliga astronomiska artikel: *Den babyloniska världsbilden*, som förtjänar att i alldeles särskilt hög grad uppmärksammas, då den samlar sig kring en period, som icke allenast utgör en av världsutvecklingens mest fängslande och ur forskningshänseende rikast givande, utan även den, vari följande tider klarast kunna spegla sin utvecklings gång.